



Centrul Național de Mediu

Situația socio-ecologică în sub-bazinul râului Larga

Autor: Mihail Mustea,
manager programe politici de mediu

Chișinău 2014

Conținut

.....	1
Amplasarea geografică a sub-bazinului râului Tigheci	3
Capitolul 1. Situația generală socială ecologică în bazinul hidrografic Larga	4
Capitolul 2. Starea mediului dezagregat pe localități.....	8
Satul Lărguța	8
Satul Cîrpești.....	10
Comuna Lingura.....	12
Satul Tartaul.....	14
Comuna Ciobalaccia.....	16
Comuna Gotești	18

Capitolul 1. Situația generală socială ecologică în bazinul hidrografic Larga

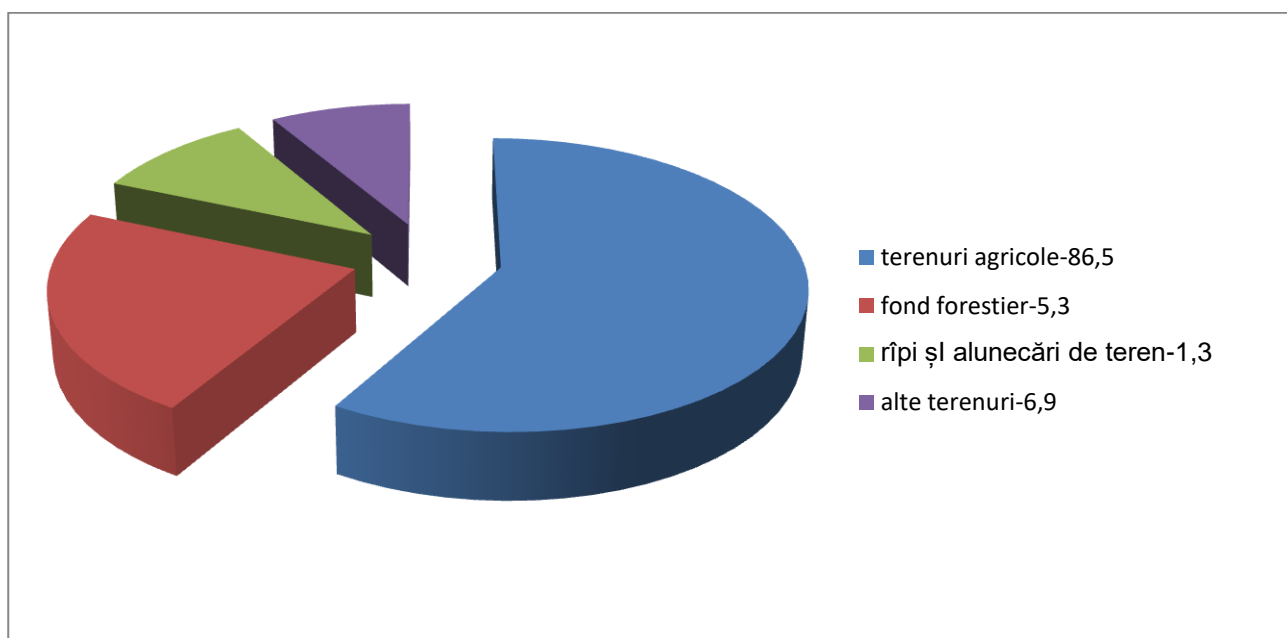
În spațiul hidrografic al râului Larga sunt amplasate 11 localități întrunite în 6 unități teritorial-administrative (primării), situate în raionul Cantemir: s. Lărguța, s. Cîrpești, com. Lingura (Lingura, Craciun, Popovca), s. Tartaul, com. Ciobalaccia (Ciobalaccia, Victorovca, Flocoasa), com. Gotești (Gotești, Constantinești) cu o populație de 18107 locuitori cuprinși în 4956 gospodării.

Tab.1.1 Unități administrative teritoriale

Primării(unități)	Localități (unități)	Nr. de locuitori	Nr. de gospodării
6	11	18107	4956

Suprafața totală a terenurilor acestor localități constituie 24242 ha, dintre care 20973 ha sunt terenuri agricole, 11853 ha terenuri arabile, 2530 ha terenuri ocupate sub plantații multianuale, 2552 ha pășuni; 1274,4 ha ocupate cu plantații forestiere; 59 ha –fișii forestiere de protecție. Suprafața terenurilor ocupate de râpi constituie 201,5 ha și alunecări de teren 107,8 ha. În lunca Prutului (com Gotești) sunt situate 2240 ha terenuri unundabile. La moment sub ape se află circa 1000 ha.

Fig.1.2 Cota terenurilor din fondul funciar (%)



În localitățile menționate activează 6 instituții de învățământ preuniversitar, inclusiv 2 licee (Ciobalaccia, Gotești), 4 Gimnazii (Lărguța, Cîrpești, Lingura, Tartaul); 10 instituții preșcolare, 8 instituții medicale, 7 biblioteci publice; 8 instituții culturale; 1 Centru copilărie adolescență (Ciobalaccia).

În bazinul hidrografic sunt răspândite zăcăminte de nisip, argilă (Cîrpești, Lingura) în proporții mici utilizate de populație în mod neautorizat pentru necesități locale; bentonită (Lărguța), care nu se exploatează, gaze naturale (com.Ciobalaccia). Din cele 5 sonde situate în comună 2 sunt în lucru. Cu gaze sunt asigurate liceul și 30 gospodării.

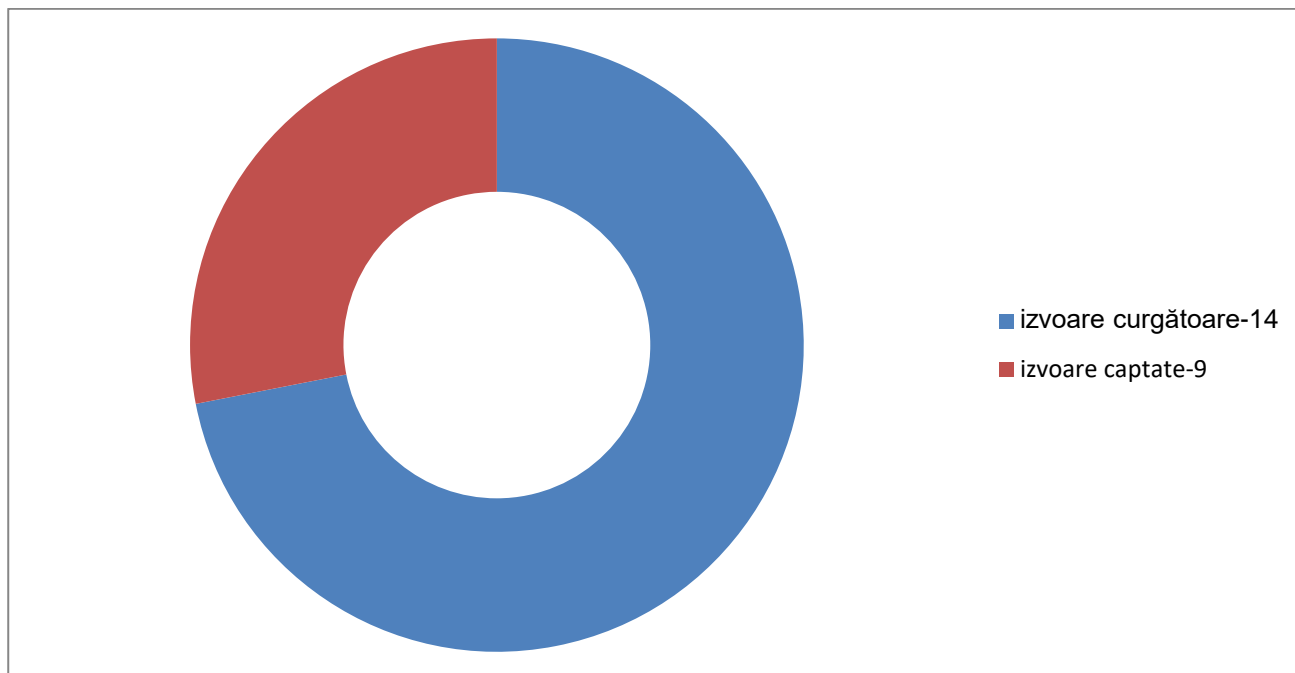
Rețeaua hidrologică în bazinul hidrografic Larga este reprezentată de râul Larga, afluent al râului Prut care traversează pe un segment de circa 35 km teritoriile comunităților. Râul Larga este alimentat din râulețul Valea Largii și 3 râpi cu apă (s.Cîrpești), râulețele Ilașcova, Lingura, Craciun (c. Lingura), 3 râulețe (c. Ciobalaccia). Pe alocuri malurile sunt înierbite, mărjinite cu imășuri, cu

arbori seculari de specia plop, salcie, salcîm. În perioada de secetă râulețele și râpile sunt cu puțină apă/uscate. Conform investigațiilor efectuate de CIE (AE Cahul) în a. 2013 (amonte și aval de satul Tartaul) în apa râului Larga au fost depistate depășiri a limitelor admisibile la indicii SO_4^{2-} (700-730 față de 500); N-NO_2^- (0,133-0,250 față de 0,02); CCO (20-44 față de 30); CBO_5 (4-8,7 față de 3,0); reziduu uscat (1250-1290 față de 1000). Conform investigațiilor efectuate de CIE (AE Cahul) în a. 2013 (amonte și aval de ferma de vite, Ciobalaccia) în apa râului Larga au fost depistate depășiri a limitelor admisibile la indicii SO_4^{2-} (760-770 față de 500); N-NO_2^- (0,340 -0,351 față de 0,02); N-NO_3^- (9,59-9,81 față de 9,0), CCO (48-44 față de 30); CBO_5 (10-9 față de 3,0); reziduu uscat (1320-1310 față de 1000). Conform investigațiilor efectuate de CIE (AE Cahul) în a. 2013 (aval de s. Constantinești) în apa râului Larga au fost depistate depășiri a limitelor admisibile la indicii SO_4^{2-} (690 față de 500); N-NO_2^- (0,192 față de 0,02); N-NO_3^- (8,55 față de 9,0), CCO (59 față de 30); CBO_5 (11 față de 3,0); reziduu uscat (1220 față de 1000).

În localitățile din bazin sunt construite 9 obiecte acvatice/iazuri, dintre care 7 se află în proprietate publică și gestionate de autoritățile publice locale, folosite pentru folosință generală, 2- transmise în arendă (s. Cîrpești) pentru piscicultură, adăpatul vitelor.

În bazin sunt prezente 23 izvoare, dintre care 13 sunt amenajate, cu apă curgătoare. Calitatea apei din izvoare corespunde cerințelor normative de potabilizare și se utilizează pentru consum potabil. Pe teritoriul satului Lărguța sunt 13 izvoare, iar al primăriei Tartaul 6 izvoare. Un izvor situat în pădure (s.Tartaul), cu un debit mare de apă este captat și prin apeduct provizoriu alimentează ambele fabrici de vin situate pe teritoriul primăriei și 20 gospodării, unul, deasemenea situat în pădure este amenajat cu apă curgătoare, altele 4 sunt neamenajate.

Fig.1.3 Cota izvoarelor captate

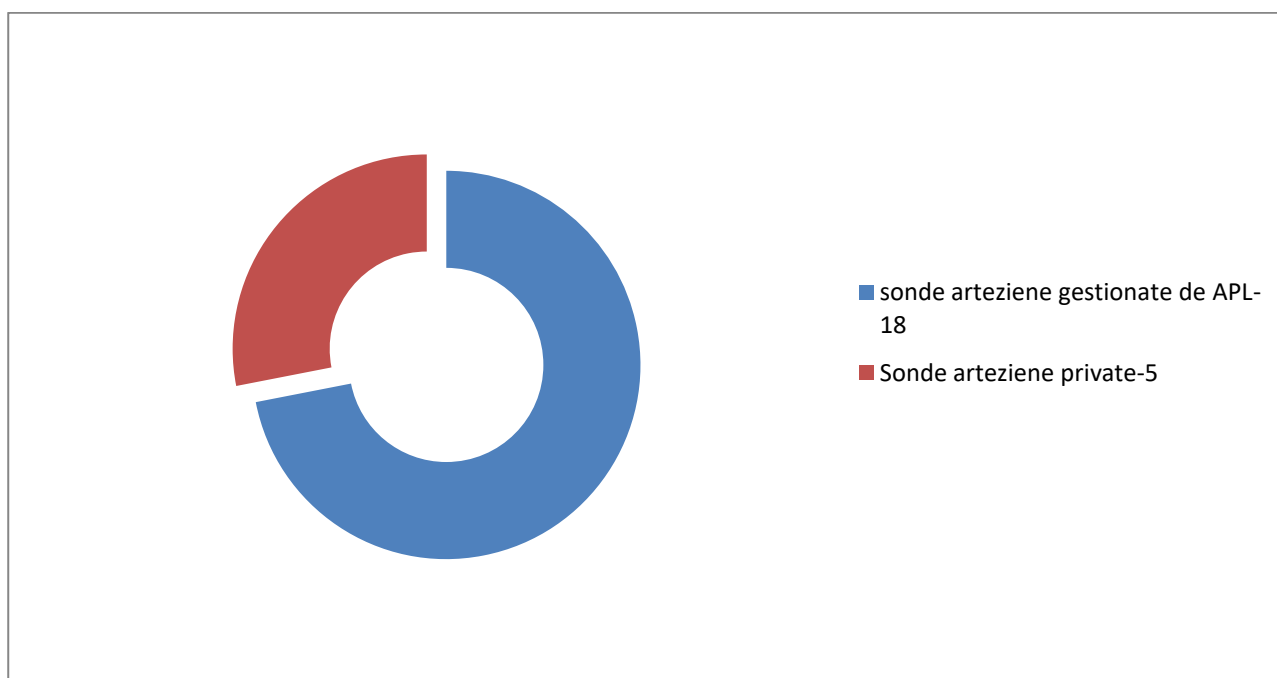


Localitățile dispun de 783 fântâni de mină publice, care sunt utilizate pentru consum potabil, scopuri menajere, irigarea grădinilor din sectorul casnic. Calitatea apei în majoritatea fântînilor nu corespunde normelor de potabilizare.

În localitățile din bazin, cu excepția satului Lărguța sunt luate la evidență 23 sonde arteziene. La moment se finalizează lucrările de forare a unei sonde de apă în satul Tartaul, care se va conecta la sistemul de apeduct extins încă pe 4 km și va cuprinde tot satul. Proiectul se realizează cu suportul

financiar din FEN la valoarea de 4,7 mln. lei. Contribuția autorității locale constituie 500 mii lei. Cele mai multe sonde, în număr de 9, sunt în com Ciobalaccia, 7 din care sunt funcționale, conectate la sisteme de apeduct, altele 2 sunt conservate. Pe teritoriul localității Gotești se află o sondă arteziană, cu un debit foarte mare de apă și care curge (fără pompare) permanent (24 ore), alimentând canalele de drenaj din balta Prutului, din acestea apa nimereste în râul Prut. Altele 3 sonde sunt conservate.

Fig.1.4 Cota sondelor arteziene după apartenență



De sisteme de aprovizionare cu apă dispun localitățile Lărguța, Lingura, Craciun, Tartaul, Ciobalaccia, Flocoasa, Victorovca, Gotești și Constantinești.

Satul Lărguța dispune de sistem de aprovizionare cu apă cu o lungime de 3 km, construit în a.2006 prin captajul izvoarelor, care deservește gimnaziu, grădinița de copii și 20 gospodării, în dependență de volumul de apă captată. Din 8 izvoare apa captată se pompează într-o cisternă de unde în mod gravitațional se aduce la consumatori. Evidența apei consumate nu se duce.

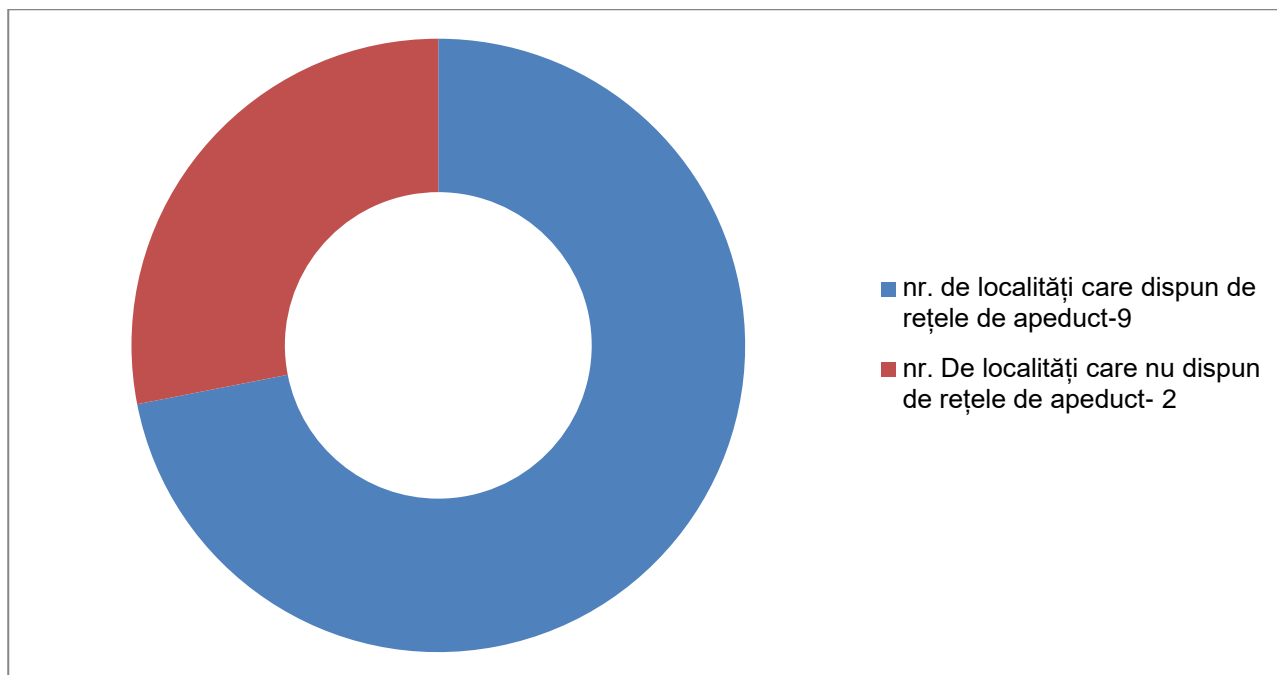
Comuna Lingura dispune de 2 sisteme centralizate de aprovizionare cu apă, unul cu lungime de 9,2 km în c.Lingura, din care se alimentează instituțiile publice și 300 gospodării și al doilea cu o lungime de 4,6 km în s. Crăciun, din care se alimentează toată populația satului.

În s. Tartaul sistemul de apeduct cu o lungime de 3 km alimentează gimnaziu, grădiniță, căminul cultural și 175 gospodării.

Comuna Ciobalaccia dispune de 3 apeducte separate. În c.Ciobalaccia apeductul are o lungime de 6 km, în s. Victorovca-10 km, în s. Flocoasa-4 km. Apeductul din s Flocoasa se alimentează din sonda arteziană și deservește 114 consumatori. Sistema de apeduct din c Ciobalaccia, constituie 4 rețele separate, alimentate din 4 sonde respectiv, din care se alimentează instituțiile publice și 300 gospodării. Sistemul de apeduct din s. Victorovca constituie 2 rețele, alimentate din 2 sonde de apă respectiv, din care se alimentează 400 consumatori/gospodării. Fabrica de vin se alimentează din sonda proprie pentru necesități locale în volum de 600 m³/an.

Comuna Gotești dispune de 2 sisteme centralizate de aprovizionare cu apă, acoperind integral ambele localități din comună. Apeductul din Gotești are o lungime de 84 km, construit în a. 2004 (100% este asigurată localitatea). Apeductul din s. Constantinești are o lungime de 4 km, este construit în a.2012, la care sunt la moment conectați 86 consumatori. În s. Constantinești grădinița de copii dispune de apeduct, rețea locală de canalizare și stație de epurare de tip „Topaz”, construită în a.2012, care la moment nu funcționează (lipsa de copii).

Fig. 1.5 Aprovizionarea cu apă a localităților



Serviciile de aprovizionare cu apă sunt prestate de către ÎM „Sercom Lingura” (c. Lingura), ÎM „Tart-Local Service” (Tartaul), ÎM „Ciobalaccia–Service”, CAP „Ciobalaccia” (Ciobalaccia), ÎM „Apa Constantinești” (s. Constantinești) și SRL „Apa-Canal Cazacu” (întreprindere privată). Tariful pentru 1 m³ de apă constituie 9,0 lei (Tartaul), 10,0 lei (Constantinești, Lingura, Ciobalaccia) și 11,0 lei (Gotești), .

Prin sistemele de apeduct se alimentează circa 2870 gospodării, instituțiile publice și o parte nesemnificativă din agenții economici.

Toate localitățile nu dispun de sisteme centralizate de canalizare și evident stații de epurare. În stadia de proiectare este sistemul de canalizare și a stației de epurare în c. Lingura.

În lipsa sistemelor de canalizare, apele uzate formate la instituțiile publice, precum și la o parte nesemnificativă din populația conectată la apeducte sunt acumulate în haznale improvizate . De regulă, aceste haznale sunt neermetizate și duc la pătrunderea apelor uzate prin sol în apele freatice, cauzând poluarea lor.

Activitățile economice sunt desfășurate de către 2875 Gospodării Țărănești, 72 agenți economici, dintre care 6 -agricultură (4-Cîrpești,1-Lingura,1-Gotești), 3-fabrici de vin (2-Tartaul, 1-Ciobalaccia), 1- minifermă de ovine (Cîrpești), 1- ferma de bovine și porcine (Ciobalaccia), 13-prestări servicii (2-Tartaul, 1-Ciobalaccia, 10- Gotești), 48 întreprinderi comerciale.

În gospodăriile particulare sunt întreținute 10270 ovine și căprine, 780 bovine, 3671 porcine, 267 cabaline și 114738 păsări. Deșeurile de grajd în cantitate de 20891,6 tone (calculat conform

normativelor) temporar se depozitează în curțile cetățenilor, o parte fiind transportată pe ogoarele private și utilizate ca îngrășăminte, altele se transportă la gunoiștile din localitate, ori se împrăștie pe terenurile din apropierea localităților, inclusiv și în preajma cursurilor de apă.

În localitățile din bazin sunt luate la evidență 9 gunoiști, considerate ca autorizate prin decizia consiliilor locale. Poligonul de depozitare a deșeurilor din com. Lingura este amplasat în fosta carieră. Gunoiștea din c. Ciobalaccia este situată pe malul râulețului care alimentează râul Larga, iar cea din Constantinești este situată pe malul r. Larga. Majoritatea gunoiștilor nu sunt amenajate și sunt construite fără proiecte de execuție. Evidența deșeurilor și cantităților transportate la gunoiști nu se duce. Astfel, volumele de deșeuri acumulate la depozitele de deșeuri nu se cunoaște. În unele localități cantitățile de deșeuri acumulate la depozite se calculează în baza normativelor stabilite. În majoritatea cazurilor, transportarea deșeurilor la locurile de depozitare se efectuează în mod individual de către populație.

În unitățile administrative Lingura, Ciobalaccia, Gotești volumul de apă preluat din sursele de aprovizionare constituie 220.400 m³ de apă.

Pentru plantarea a 3 parcuri în s. Cîrpești Fondul Ecologic Național a alocat 445 mii lei. În com Lingura s-a implementat proiectul „Forarea sondelor de apă și construcția apeductului”, suma totală de 4,6 mln lei, inclusiv în c. Lingura – finanțat din FEN, suma de 3,8 mln lei; în s. Crăciun- finanțat de FISM, suma de 0,9 mln. lei.

Autoritatea publică locală a alocat suma de 137 mii lei, de la bugetul de stat-250 mii lei, contribuția populației c. Lingura- 80 mii lei, s. Crăciun-87,5 mii lei. În com Ciobalaccia din sursele locale s-au alocat 400.000 lei, iar FEN a alocat 2,4 mln. lei pentru construcția apeductului din s. Victorovca.

Pe teritoriul localității Gotești sunt formate 7 râpi în urma proceselor erozionale și alunecări de teren, dintre care 2 sunt astupate, parțial plantate cu arbori, alta se astupă actualmente. Pentru aceste lucrări Ministerul Mediului (FEN) a alocat respectiv 2,0 mln lei, 2,138 mln. lei și 6,5 mln. lei. Pentru construcția apeductului în s. Constantinești FISM-ul a aloct 650 mii lei, contribuția autorităților locale a fost de 65 mii lei. Din fonful ecologic local (IES) s-au alocat 150 mii lei pentru amenajarea a 10 fîntîni de mină.

Activități cu tematică de mediu sunt desfășurate de 7 asociații obștești și organizații neguvernamentale. Acestea sunt înregistrate în localitățile Cîrpești- ONG-rile „Meleag natal”, „Vatra Cîrpești”, „Icarul Cîrpești”, în comună Lingura activează ONG ”Renașterea Crăciun”, „Avante Femeia” (Lingura), în com. Ciobalaccia activează activează ONG „Eldorado”, în com.Gotești activează Asociația comunitară locală „Valea Prutului”

Capitolul 2. Starea mediului dezagregat pe localități

Satul Lărguța

Suprafața totală a terenurilor localității constituie 3961,23 ha. cu o populație de 2776 locuitori și 877 de gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor: 1912,43 ha - terenuri agricole; 1641 ha - arabile; 146 ha - plantații multianuale (165 ha vii, 31 ha livezi); 223 ha - pășuni; 15 ha- pârloagă; 23 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 10 ha. Fondul silvic constituie 1551,5 ha, gestionat de OS Cociulia, întreprinderea silvică „Silva Sud”.



Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, gimnaziul, grădinița de copii, oficiul medicilor de familie, oficiul poștal.

Pe teritoriul localității sunt zăcăminte de bentonită, care nu se exploatează.

Localitatea este traversată de râul Iarga cu o lungime de 5 km. La moment acesta este cu apă (în perioada secetoasă fără/sau cu puțină apă), zona de protecție lipsește, iar pe maluri pe alocuri cresc arbori și arbuști. .

În s. Lărguța este situat un iaz pe o suprafață de 18,84 ha, transmis în arendă și gestionat de cet. Botezatu Ilie, pentru piscicultură. Starea digului și instalațiilor hidrotehnice este satisfăcătoare cu fișia riverană de protecție.

Populația se alimentează din 207 fântâni de mină. Conform investigațiilor efectuate de către Centrul de Sănătate Publică Cantemir ponderea calității apei ce nu corespunde indicilor chimici constituie 100 % la probele prelevate din cele 88 fântâni de mină.

Pe teritoriul localității sunt 13 izvoare, dintre care 5 sunt situate în localitate, utilizate pentru adăpatul vitelor.

Comunitatea dispune de sistem de aprovizionare cu apă cu o lungime de 3 km, construit în a.2006 prin captajul izvoarelor, care deservește gimnaziu, grădinița de copii și 20 gospodării, în dependență de volumul de apă captată. Din 8 izvoare apa captată se pompează într-o cisternă de unde în mod gravitațional se aduce la consumatori. Evidența apei consumate nu se duce.



Gimnaziul și grădinița dispun de rețele locale de canalizare, apele uzate fiind acumulate în haznale neermetizate, de unde nimeresc în mediul natural/sol.

Activități economice desfășoară 453 Gospodării Țărănești, 9 agenți economici ÎI „Nistor Teodosia” (magazin); ÎI „ADIMGAL-COM” (bar), ÎI „Baba Larisa”, ÎI „Roabiș Constantin”, ÎI „Crețu Ludmila”, ÎI „Botezatu Olga” (magazin), ÎI „Butuc Ivan” (brutărie, magazin), ÎI „Bujac Ivan”, ÎI „Bagrin Maria” (magazin).

Sectorul privat dispune de 1688 capete ovine, 174 - bovine, 813 - capete porcine, 43000- păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 5832 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămint organic sau se transportă la gunoiște/ pe terenuri nevalorificate.

Primăria dispune de o gunoiște autorizată prin decizia consiliului local pe o suprafață de 1,6 ha. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile sunt transportate de către populație în mod individual. Evidența nu se duce și volumul de deșeuri acumulate nu se cunoaște

Satul Cîrpești

Suprafața totală a terenurilor constituie 4581 ha cu o populație de 2630 locuitori și 720 de gospodării. Din suprafața totală a terenurilor: 3301 ha –agricole, 2231 ha- arabile, 212 ha –plantații multianuale (90 ha- vii, 106 ha - livezi, 16 ha- nucari), 549 ha - pășuni; fondul apelor constituie 39,97 ha, inclusiv iazuri-18 ha; 52 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 62,5 ha; 781 ha - terenuri sunt acoperite cu vegetație forestieră (păduri), dintre care 181 ha aparțin primăriei, 600 ha-OS „Baimaclia”, ÎSS „Silva-Sud”; 3 - ha fișii forestiere de protecție; 1,15 - spații verzi (parcul „La fântână”-0,25, parcul „La biserică”-0,20 , scuarul-parc-0,70



ha).

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: primăria, grădinița de copii, Gimnaziu „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Casa de cultură, 2 biblioteci publice, punctul medical.

În comună sunt zăcăminte de nisip și argilă în proporții mici, utilizate de populație în cantități mici pentru necesități locale.

Comuna este traversată de râul Larga, afluent al râului Prut, pe un segment de 4,3 km, râulețul Valea Largii, afluent al r. Larga, cu lungimea de 4,0 km. Ambele cursuri sunt lipsite de fișii forestiere de protecție, pe maluri sunt arbori de salcîm și salcie. Pe teritoriul primăriei mai sunt 3 râpi, care alimentează r. Larga, 1- „La Rotunda” cu lungimea de 800 m, cu apă, care curge de pe cîmp pînă la marginea satului și se revarsă în r. Larga; 2 -trece prin sat cu lungimea de 300 m, cu apă și curge în r. Larga; 3- trece prin sat cu lungimea de 1,5 km, cu apă, curge în r. Larga; malurile sunt concrescute cu vegetație din pomi, salcîmi și salcie.

Pe teritoriul satului sunt amplasate 3 iazuri, 2- transmise în arendă, utilizate pentru piscicultură și adăpatul vitelor cu zone de protecție, malurile parțial împădurite, digurile în stare bună, din ele 2 – cu evacuatoare de fund, altul- lateral. Un iaz cu suprafața de 1,8 ha este situat pe r. Larga, gestionat de cet. Baran Ecaterina; al doilea- cu suprafața 3,95 ha este situat la 6 km de sat, gestionat de cet Schint T.; al treilea- cu suprafața de 3,2 ha este situat în sectorul „Șamalia”, la 12 km de sat, gestionat de primărie.

Populația se alimentează din 160 fîntîni de mină (publice - 30 fîntîni). Conform investigațiilor efectuate de către Centrul de Sănătate Publică Cantemir ponderea calității apei ce nu corespunde indicilor chimici și microbiologici constituie respectiv 72% și 50 % la probele prelevate din cele 65 fîntîni de mină.

Pe teritoriul localității Cîrpești sunt 2 izvoare puternice, situate pe versant, amenajate, cu apa de calitate bună, care alimentează râpa „La Rotunda”. Dintr-o rețea de izvoare neamenajate pornește râpa râulețului Valea Largii.

În sat este amplasată o sondă arteziană, exploatabilă, care se află la balanța primăriei și este gestionată de către SRL „Ceseida”. Apa din sondă se pompează în castelul de apă situat pe teritoriul fostei ferme și se folosește pentru necesități locale. ,

Localitatea Cîrpești nu dispune la moment de un sistem centralizat de aprovizionare cu apă,



Populația se alimentează din fîntîni de mină, Gimnaziu și Grădinița- din fîntîni de mină, construite pe teritoriul acestor instituții.

Satul Cîrpești nu dispune nici de sistem de canalizare. Pe teritoriul gimnaziului și grădiniței există rețele de canalizare, nefuncționale, deteriorate, o parte din fîntîni astupate cu deșeuri. Apele uzate de la gospodăriile casnice, instituțiile publice sunt deversate fără epurare în mediul

natural.

Activități economice desfășoară 636 Gospodării Țărănești, 8 agenți economici: FPC „Ceseida” SRL, GȚ „Bejenaru Vladimir”, GȚ „Bejenaru V.V.”, GȚ „Chistol Andrei” (agricultură); GȚ „Timofti Iachim” (minifermă, ovine- 380 capete); ÎI „Gabriel Voinu”, ÎI „Panea Ana”, ÎI „Mocanu Emanoil” (comerț cu amănuntul). Toate unitățile economice dispun și se alimentează din fântini proprii.

Sectorul privat dispune de 2500 ovine și caprine, 100- bovine, 700 - capete porcine, 15000 - păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 4050 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășămintă organice, se depozitează la gunoște sau se transportă pe terenurile nevalorificate din preajma satului.

Localitatea dispune de o gunoște, autorizată prin decizia consiliului local, construită în a.2004 la o distanță de 150 m. de la sat, cu drum de acces. Volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște. Deșeurile se transportă în mod individual.

Pentru plantarea a 3 parcuri Fondul Ecologic Național a alocat 445 mii lei.

În localitate activează ONG-rile „Meleg natal”, „Vatra Cîrpești”, „Icarul Cîrpești”

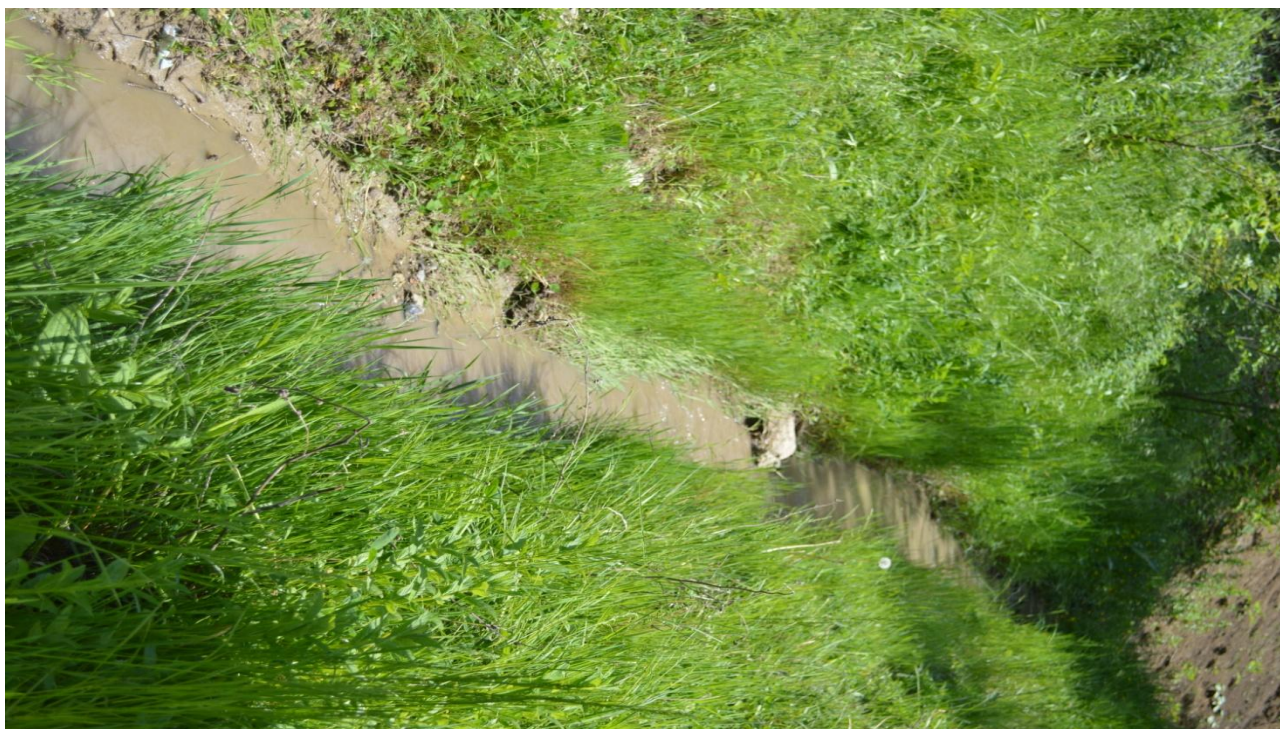
Comuna Lingura

Comuna include localitățile Lingura, Crăciun și Popovca. Suprafața totală a terenurilor comunei constituie 1454 ha cu o populație de 1764 locuitori (Lingura-1450, Crăciun-302 și Popovca-12) și 408 gospodării (Lingura-320, Crăciun-86 și Popovca-2).

Din suprafața totală a terenurilor: 1216 ha - agricole, 454 ha- arabile; 538 ha –plantații multianuale (467 vii; 68 ha – livezi, 3 ha-nucari); 51,89 ha – plantații forestiere; 100 ha - pășuni; fondul apelor constituie 8,59 ha; 7,41ha- fșii forestiere; 67,84 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 20,49 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în comună sunt: primăria, gimnaziul, grădinițe de copii „Mugurel” (Lingura), grădinița de copii (Crăciun), casa de cultură (Lingura), Clubul (Crăciun), oficiul medicilor de familie.

Pe teritoriul comunei sunt zăcăminte de nisip, care se utilizează neautorizat de populație pentru necesități locale.



Localitatea Lingura este traversată de râul Larga, afluent al r. Prut, pe o lungime de 1,3 km; râulețul Lingura, cu apă permanentă, pe o lungime de 1,0 km, afluent al râului Larga și râpa Ilașcova cu apă și o lungime de 500 m, care se revarsă în râul Larga. Cursurile de apă sunt lipsite de fișii forestiere de protecție, pe maluri cresc arbori de salcâm, salcie.

Pe teritoriul comunei sunt construite 2 iazuri, gestionate de autoritatea publică locală cu suprafața respectiv de 0,87 ha (Lingura) și de 4,18 ha (Crăciun). Ambele sunt situate pe curs de apă, de folosință generală, pe maluri cresc arbori de salcâm, salcie. Cel din s. Crăciun la moment este uscat.

Populația se alimentează din 60 fântâni de mină, dintre care 42 sunt publice. Apa se folosește pentru consum potabil și alte necesități gospodărești. Conform investigațiilor efectuate de către Centrul de Sănătate Publică Cantemir ponderea calității apei ce nu corespunde indicilor chimici și microbiologici constituie respectiv 60% și 40 % la probele prelevate din cele 60 fântâni de mină.

În s. Crăciun este un izvor, care izvorăște din pădure cu apă curgătoare de calitate bună și servește ca sursă de alimentare cu apă a populației, pentru consum potabil și alte necesități gospodărești. Necesită lucrări de amenajare.

În comună sunt construite în a. 2012- 2 sonde arteziene (1- lingura, 1- Crăciun), care servesc surse de alimentare cu apă a populației ambelor localități.

Comuna dispune de 2 sisteme centralizate de aprovizionare cu apă, unul cu lungime de 9,2 km în c.Lingura și al doilea cu o lungime de 4,6 km în s. Crăciun. În c. Lingura apa din sonda arteziană este pompată în 2 castele de apă cu volumele 50 și m 25 tone și în mod gravitațional este adusă la consumator, iar în s.Crăciun apa este pompată într-un castel de apă cu volumul de 25 tone și în mod gravitațional este adusă la consumator. La sistemul de apeduct în com. Lingura sunt conectate 300 gospodării, instituțiile publice și 2 agenți economici (SRL „Podgoria-Vin”, fabrica de vin și FPC „Podgoreni SRL”, agricultură), în s. Crăciun-toată populația și instituțiile publice. Sistema de

apeduct este contorizată. Apeductele sunt gestionate de către ÎM „Sercom Lingura”. Tariful constituie 10,0 lei m³.

Comuna nu dispune de rețele de canalizare, la moment se elaborează proiectul de execuție a lucrărilor de construcție a sistemului centralizat de canalizare. Apele uzate formate la Gimnaziu, grădiniță (Lingura) sunt acumulate în haznale și transportate cu mijloace de transport specializate. Apele uzate formate în sectorul particular se evacuează fără epurare în mediul natural.

Activități economice desfășoară 276 Gospodării Țărănești, 6 agenți economici: FPC „Podgoreni” SRL (agricultură); SRL „Podgoria-Vin” (vinificație); ÎI „Baran Dumitru”, ÎI „Volînschi Valerii”, ÎI „Bîzu Dumitru”, ÎI „Cazascu Stanislav” (comeț-magazine).

Sectorul privat dispune de 964 ovine, 85 caprine 16 bovine, 175 capete porcine, 38 cabaline, 11726 păsări. Gunoiul de grajd, în cantitate de 1431 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și utilizat ca îngrășămintă organice, se transportă la gunoiște sau se aruncă pe terenuri nevalorificate din preajma satului.



Localitatea dispune de o gunoiște, autorizată prin decizia conciliului local, amplasată în fosta carieră. Deșeurile sunt evacuate conform unui grafic elaborat de primărie și transportate cu tractorul cu remorcă inchiriat de autoritatea publică locală, Evidența nu se duce și volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște, O mare parte din populație transportă deșeurile în mod individual.

Conform calculelor populația consumă apă pentru potabilizare și alte necesități gospodărești în volum de circa 108 mii m³/an. Din rețeaua de izvoare care alimentează râpa „Ilașcova”, prin captaj, Asociația Utilizatorilor de Apă, în număr de 10 persoane, implementează proiectul de irigare prin picurătoare pe o suprafață de 50 ha.

În com Lingura s-a implementat proiectul „Forarea sondelor de apă și construcția apeductului”, suma totală de 4,6 mln lei, inclusiv în c. Lingura –finanțat din FEN, suma de 3,8 mln lei; în s. Crăciun- finanțat de FISM, suma de 0,9 mln. lei. Autoritatea publică locală a alocat suma de 137 mii lei, de la bugetul de stat-250 mii lei, contribuția populației c. Lingura- 80 mii lei, s. Crăciun- 87,5 mii lei.

În comună activează ONG ”Renașterea Crăciun”, „Avante Femeia” (Lingura).

Satul Tartaul

Suprafața totală a terenurilor constituie 2595 ha. Satul are o populație de 2123 locuitori cuprinsă în 546 gospodării.

Din suprafața totală a terenurilor: 1290 ha - terenuri agricole; 710 ha –arabile, 483ha -plantații multianuale, 260 ha -pășuni; fondul silvic -814-ha (OS Baimaclia); 23 ha -fișii forestiere de protecție, 26 ha – vegetație foresieră și 8,9 ha –spații verzi. Suprafața râpilor constituie 70 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în satul Tartaul sunt Primăria, Gimnaziul Delta, grădinița de copii, Oficiul Medicilor de Familie, Căminul cultural.

Pe teritoriul primăriei Tartaul traversează râul Larga pe un segment cu lungimea de 5.0 km, zona de protecție este delimitată, lipsită de fișii forestiere de protecție. Cursul nu este îndighuit, apa nu se folosește, pe maluri cresc arbori și arbuști. Conform investigațiilor



efectuate de CIE (AE Cahul) în a. 2013 (amonte și aval de sat) în apa râului Larga au fost depistate depășiri a limitelor admisibile la indicii SO_4^{2-} (700-730 față de 500); $N-NO_2^-$ (0,133-0,250 față de 0,02); CCO (20-44 față de 30); CBO_5 (4-8,7 față de 3,0); reziduu uscat (1250-1290 față de 1000).

Pe teritoriul satului a fost construit în anul 1960 un iaz, situat pe râul Larga, cu suprafața de 1,4 ha, gestionat de primărie în folosință generală, dighul și construcțiile hidrotehnice sunt avariate, fișia riverană de protecție există.

Populația satului Tartaul se alimentează din 132 fântâni de mină. Conform investigațiilor efectuate de către Centrul de Sănătate Publică Cantemir ponderea calității apei ce nu corespunde indicilor chimici și microbiologici constituie respectiv 90% și 60 % la probele prelevate din cele 54 fântâni de mină. Ponderea calității apei din apeduct ce nu corespunde indicilor microbiologici constituie 50%.

Pe teritoriul primăriei sunt 6 izvoare. Un izvor situat în pădure, cu un debit mare de apă este captat și prin apeduct provizoriu alimentează ambele fabrici de vin situate pe teritoriul primăriei și 20 gospodării. Altul, situat în pădure este amenajat, cu apă curgătoare, altele 4 sunt neamenajate. Calitatea apei este bună.

În localitate în a. 1980 a fost construită o sondă arteziană, funcțională, din care apa se pompează în turnul de apă și prin sistemul de apeduct cu o lungime de 3 km în mod gravitațional se aduce la gimnaziu, grădiniță, căminul cultural și în 175 gospodării. La moment se finalizează lucrările de forare a unei sonde de apă care se va conecta la sistemul de apeduct extins încă pe 4 km care va cuprinde tot satul. Proiectul se realizează cu suportul financiar din FEN la valoarea de 4,7 mln. lei. Contribuția autorității locale constituie 500 mii lei. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de către ÎM „Tart-Local-Service”. Sistema de aprovizionare cu apă este contorizată, tariful

constituie 9,0 lei m³. Volumul de apă captată de către populație pentru consum constituie 3600 m³/an, SRL „Tarcom-Vin”- 2200 m³/an, SRL „Podgoria-Vin”- 2100 m³/an.

Activitățile economice sunt desfășurate de 410 gospodării țărănești, 7 agenți economici-SRL „Tartcom Vin”, „Podgoria-Vin” SRL (fabrici de vin); ÎI „Aurieș Petreanu”, ÎI „Nadejda Polevaia”, Universal Coop (comerț cu amănuntul- magazine); SRL „NAVILES-PRIM” (servicii de morărit), AEI Tartaul (acordarea de credite). Fabrica de vin „Podgoria-Vin” SRL este înregistrată în primăria Lingura.

Sectorul privat dispune de 530-ovine, 52-bovine, 51-căprine, 83-capete porcine, 101- capete cabaline, 9012- păsări. Gunoiul de grajd în cantitate de 1816,4 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă pe ogoarele proprii și este utilizat ca îngrășământ organic sau se transportează la gunoiștea din comună.

Localitatea dispune de o gunoiște autorizată pe o suprafață de 1,6 ha. situată la o distanță de 500 m în partea de vest de la sat. Deșeurile sunt transportate de către populație în mod individual. Evidența nu se duce și volumul deșeurilor acumulate nu se cunoaște.

Comuna Ciobalaccia

Comuna Ciobalaccia include localitățile Ciobalaccia, Victorovca și Flocoasa. Suprafața totală a terenurilor constituie 4755,38 ha. Comuna are o populație de 3514 locuitori (Ciobalaccia-1200, Victorovca-1614 și Flocoasa-700) cuprinsă în 1015 gospodării (Ciobalaccia-300, Victorovca-395 și Flocoasa-320).

Din suprafața totală a terenurilor: 3487 ha -terenuri agricole; 2453,18 ha -arabile; 481,71 ha- plantații multianuale (322,92 ha vii, 155,81 ha livezi, 2,98 ha - nucari); 570 ha - pășuni; 803,44 ha- plantații forestiere; 17 ha - supuse alunecărilor de teren; suprafața râpilor constituie 5 ha.

Instituțiile sociale/publice situate în localitate sunt: Primăria, Liceul Nicolae Mihai, 2 grădinițe de copii (1-Ciobalaccia,1-Flocoasa), 3 biblioteci publice (1-Ciobalaccia,1-Flocoasa, 1-Victorovca), Centrul de sănătate publică (Ciobalaccia), Punctul medical (Flocoasa), Casa de cultură (Ciobalaccia), Clubul (Flocoasa), Centrul copilărie adolescență.



Pe teritoriul comunei sunt zăcăminte de gaz natural, care se exploatează. Din cele 5 sonde situate în comună 2 sunt în lucru. Cu gaze sunt asigurate liceul și 30 gospodării.

Comuna (toate localitățile) este traversată de râul largă pe o lungime de circa 15 km, care se alimentează din 3 râulețe, pe parcursul anului, inclusiv și în perioada de secetă este cu apă. Râulețele se alimentează din izvoare

neamenajate, în perioada secetoasă au mai puțină apă. Rîul Larga are zonă de protecție, în localități pe maluri sunt mai puțini arbori, pe ambele maluri terenurile sunt înierbite, formînd imaș. Conform investigațiilor efectuate de CIE (AE Cahul) în a. 2013 (amonte și aval de ferma de vite) în apa rîului larga au fost depistate depășiri a limitelor admisibile la indicii SO_4^{2-} (760-770 față de 500); $N-NO_2^-$ (0,340 -0,351 față de 0,02); $N-NO_3^-$ (9,59-9,81 față de 9,0), CCO (48-44 față de 30); CBO_5 (10-9 față de 3,0); reziduu uscat (1320-1310 față de 1000).

Pe teritoriul comunei este un iaz cu suprafața de 40 ha, pentru folosință generală, gestionat de primărie, situat alături de rîul larga din care, după necesitate, se alimentează. Dighul este în stare satisfăcătoare, fără instalații hidrotehnice.

Populația se alimentează din 80 fîntîni publice. Conform investigațiilor efectuate de către Centrul de Sănătate Publică Cantemir ponderea calității apei ce nu corespunde indicilor chimici și microbiologici constituie respectiv 72% și 16 % la probele prelevate din cele 70 fîntîni de mină, iar ponderea calității apei din apeduct ce nu corespunde indicilor chimici constituie 75% (c.Ciobalaccia). Ponderea calității apei ce nu corespunde indicilor chimici și microbiologici constituie respectiv 100% și 60% la probele prelevate din cele 16 fîntîni de mină, iar ponderea calității apei din apeduct ce nu corespunde indicilor chimici constituie 100% (s. Flocoasa).

Comuna Ciobalaccia dispune de 9 sonde arteziene, dintre care 7 sunt funcționale, altele 2 – conservate, apa este tehnică. Pe teritoriul c.Ciobalaccia sunt 4 sonde, în s. Flocoasa-2 și în s. Victorovca-3 sonde arteziene.

Comuna dispune de 3 apeducte, în c.Ciobalaccia cu o lungime de 6 km, în s. Victorovca-10 km, în s. Flocoasa-4 km. Apeductul din s Flocoasa se alimentează din sonda arteziană, construit prin anii 70-80, secolul trecut. Apa se pompează în turnul de apă Rojnovschi de unde prin apeduct în mod gravitațional se aduce la 114 consumatori. Sistemul de apeduct din c Ciobalaccia, construit prin anii 70-80 secolul trecut, constituie 4 rețele separate, alimentate din 4 sonde respectiv, din care apa se pompează în 4 turnuri de apă iar mai apoi prin rețele de apeduct se aduce la instituțiile publice și 300 gospodării. Sistemul de apeduct din s. Victorovca, construit în anul 2013 constituie 2 rețele, alimentate din 2 sonde de apă respectiv, din care se pompează în 2 turnuri de apă Rojnovschi, iar mai apoi prin rețele de apeduct, în mod gravitațional se aduce la 400 consumatori/gospodării. Fabrica de vin se alimentează din sonda proprie pentru necesități locale în volum de 600 m³/an.

Comuna nu dispune de sistem centralizat de canalizare. Apele uzate de la liceu, CSP și grădinița de copii, prin rețele de canalizare locale sunt evacuate în haznale, iar mai apoi transportate cu autospeciale. Apele uzate din gospodăriile particulare sunt deversate direct în mediul natural. Serviciile de aprovizionare cu apă sunt acordate de către ÎM „Ciobalaccia-Service” (Victorovca și parțial Ciobalaccia) și CAP „Ciobalaccia” (Flocoasa și o parte din Ciobalaccia). Tariful pentru 1 m³ de apă este stabilit de 10,0 lei. CAP „Ciobalaccia” utilizează circa 25 mii m³ /an de apă captată din iaz și rîuleț pentru irigarea culturilor agricole de pe o suprafață de 180 ha.

Activitățile economice sunt desfășurate de 25 Gospodării țărănești, 14 agenți economici: SA „Ceba vin”, (fabrica de vin); CAP „Ciobalaccia” (Agricultura, ferma de bovine și porcine); SRL „GRUP-VAIB” (servicii de morărit); SRL „Valexschim” (stație de alimentare cu carburanți); ÎI „Mocanu Nicolae”, ÎI „Ducan”, ÎI „Stratieva Ana”, ÎI „Izvoarăș Boșcov”, ÎI „Luzur Cevdari”, ÎI „Tuzlucova Evgenia”, ÎI „Crudu Ioana”, SRL „Ecotret”, SRL „Obreser VDR”, ÎCCPC COLPRODCOOP „Universal coop” (unități comerciale, magazin, bar).

Sectorul privat dispune de 1276 capete ovine, 146 capete bovine, 500 capete porcine, 35 - cabaline și 12000 capete păsări. Gunoii de grajd în cantitate de 3291,4 tone (calculat conform normativelor) se depozitează temporar în curțile cetățenilor, care mai apoi se transportă la gunoște.

Comuna dispune de 2 gunoiști cu suprafața totală de circa 2 ha.(1-Ciobalaccia, 1.0 ha; 1- Flocoasa, 1,0 ha). Gunoiștea din Ciobalaccia este situată în apropierea râulețului, care alimentează r. Larga. Evidența deșeurilor acumulate nu se dice și volumul acestora nu se cunoaște. Deșeurile sunt transportate în mod individual de către populație.

Rețeaua de apeduct este contorizată și conform calculelor, volumul de apă consumată constituie 70000 m³/an, apa uzată, formată în sectorul casnic este evacuată fără epurare.

Din sursele locale s-au alocat 400.000 lei, iar FEN a alocat 2,4 mln. lei pentru construcția apeductului din s. Victorovca.

În comunitate activează ONG „Eldorado”.

Comuna Gotești

Comuna Gotești include localitățile Gotești și Constantinești. Suprafața totală a terenurilor constituie 6896 ha. Comuna are o populație de 5300 locuitori (Gotești-4770, Constantinești-530), cuprinsă în 1390 gospodării (Gotești-1270, Constantinești-120).

Din suprafața totală a terenurilor: 4542 ha –cu destinația agricolă; 4364 ha -teren arabil, 669 ha – plantații multianuale (105 ha-vii și 564 ha -livezi); 850 ha –pășuni; 166 ha –păduri; 26 ha-fîșii forestiere; 96 ha-rîpi.



Instituțiile publice/sociale sunt: Primăria, Liceul Teoretic „Vasile Pîrvan”, 2 biblioteci publice (Gotești, Constantinești), 3 grădinițe de copii (Gotești); 2 case de cultură (Gotești, Constantinești), Centrul de Sănătate Publică (Gotești), punctul medical (Constantinești).

Terenurile com.Gotești se mărginesc cu râul Prut. Satul Constantinești este traversat de râul Larga pe un segment cu lungimea de 5 km, care se revarsă în r. Prut, cu zona de protecție delimitată, pe ambele părți a cursului terenurile sunt înierbite, prezentate prin imașuri, fără arbori. Pe unele locuri se mărginește cu terenurile agricole. Conform investigațiilor efectuate de CIE (AE Cahul) în a. 2013 (aval de s. Constantinești) în apa râului Larga au fost depistate depășiri a limitelor admisibile la indicii SO₄²⁻ (690 față de 500); N-NO₂⁻ (0,192 față de 0,02); N-NO₃⁻ (8,55 față de 9,0), CCO (59 față de 30); CBO₅ (11 față de 3,0); reziduu uscat (1220-de 1000).

Rîul Prut este situat în preajma localității Gotești, cu o vastă varietate de arbori și arbuști de diverse specii pe ambele maluri, apele râului frecvent, în perioada de primăvară și ploii abundente inundează terenurile agricole din lunca Prutului. În linca Prutului sunt situate 2240 ha terenuri unundabile. La moment sub ape se află circa 1000 ha.

Populația se alimentează din 162 fântâni de mină publice. Conform investigațiilor efectuate de către Centrul de Sănătate Publică Cantemir ponderea calității apei ce nu corespunde indicilor chimici și microbiologici constituie respectiv 73% și 33% la probele prelevate din cele 78 fântâni de mină în com. Gotești; 100% și 50%



la probele prelevate din cele 10 fântâni de mină din s. Constantinești. Ponderea calității apei din apeducte ce nu corespunde indicilor chimici constituie 100%.

Pe teritoriul comunei sunt 5 izvoare dintre care 3 –în localitatea Gotești și 2-satul Constantinești, cu apă curgătoare, utilizată pentru consum potabil de populație.

Sunt luate la evidență 5 sonde arteziene private, care aparțin SRL ”Apa-Canal Cazacu” (apeductul a fost vândut prin licitație societății). În satul Constantinești o sondă aparține autorității publice locale, gestionată de ÎM „Apa Constantinești”. Pe teritoriul localității Gotești se află o sondă arteziană, cu un debit foarte mare de apă și care curge (fără pompare) permanent (24 ore), alimentând canalele de drenaj din balta Prutului, din acestea apa nimerește în râul Prut. Altele 3 sonde sunt conservate.

Comuna dispune de 2 sisteme centralizate de aprovizionare cu apă, acoperind în total ambele localități. Apeductul din Gotești are o lungime de 84 km, construit în a. 2004 (100% este asigurată localitatea). Apeductul din s. Constantinești are o lungime de 4 km, este construit în a.2012, la care sunt la moment conectați 86 consumatori. În s. Constantinești grădinița de copii dispune de apeduct, rețea locală de canalizare și stație de epurare de tip „Topaz”, construită în a.2012, cu toate că la moment nu funcționează (lipsa de copii). Serviciile de aprovizionare cu apă sunt prestate de către ÎM „Apa Constantinești”, fondată de Consiliul local Gotești (s. Constantinești) și SRL „Apa- Canal Cazacu” (întreprindere privată). Tariful pentru 1 m³ de apă constituie 10 lei (Constantinești) și 11 lei (Gotești).

Comuna nu dispune de sistem centralizat de canalizare. Apele uzate recepționate de la liceu și 3 grădinițe de copii (Gotești) prin rețele improvizate de canalizare (țevi) sunt deversate în mediul natural. Deasemenea, apele uzate formate în sectorul comunal-locativ sunt evacuate fără epurare în mediul natural.

În localitate funcționează 1075 gospodării țărănești, 29 agenți economici, dintre care: CAP „Plai Prutean” SRL (agricultură); SRL „Moara lui Cazacu”, SRL „Rapira”, SRL „Vita-Farm”, SRL „Apa-Canal Cazacu”, ÎI „Buțenco-Jeleascu”, ÎI „Luca Constantin” (prestări servicii); ÎI „Creangă

Iosif” (spălătorie auto); ÎI „Tatarli Mihail” (activitate de tâmplărie); ÎI „Barbînta Vitalie”, ÎI „Lazun Vasile”, ÎI „Victoria Creangă”, ÎI „Prut- Moldovanu”, ÎI „Angela Rusu”, ÎI „Rusu Angela”, ÎI „Tamara Moldovanu”, SRL „Cesigot”, ÎI „Victoriaș Derevenco”, UNIVERSSCOOP Cantemir, ÎI „Iurașcu Maria”, ÎI „David Valeriu”, ÎI „Advahov Veaceslav”, ÎI „Culicovschi Oleg”, ÎI „Miron Ion”, SRL „Verena Ren”, ÎI „Gogolniceanu Maria”, SRL „Șalvur” (comerț); A.E.Î.C din Gotești (creditarea populației), ÎI „Popovici-Denta” (punct stomatologic).

În sectorul privat se întrețin 2960 capete ovine; 216 capete caprine, 292 capete bovine, 1400 capete porcine, 93-cabaline, 24000- păsări. Deșeurile animaliere în cantitate de 8089,1 tone (calculată conform normativelor) sunt depozitate temporar în curțile gospodarilor, iar mai apoi transportate și depozitate pe terenurile agricole și utilizate ca îngrășămintă organice, fie transportate individual la gunoiștea din comună.

Comuna dispune de 3 gunoiști, dintre care 2 autorizate în localitatea Gotești cu suprafața respectiv de 1,0 ha, amplasată în partea de nord, după calea ferată, și 0,5 ha, amplasată în partea de sud, pînă la calea ferată. Una este situată în s. Constantinești, pe malul râului Larga. De către consiliul local a fost fondată ÎM „Gotești-Prosper”, care la moment nu funcționează. Deșeurile sunt transportate de populație în mod individual. Evidența nu se duce și volumul de deșeuri acumulate nu se cunoaște.

Volumul de apă prelevată de SRL „Apa-Canal Cazacu” constituie anual circa 31 mii m³, ÎM „Apa Constantinești” -3,5 mii m³.

Pe teritoriul localității Gotești sunt formate 7 râpi în urma proceselor erozionale și alunecări de teren, dintre care 2 sunt astupate, parțial plantate cu arbori, alta se astupă actualmente. Pentru aceste lucrări Ministerul Mediului (FEN) a alocat respectiv 2,0 mln lei, 2,138 mln. lei și 6,5 mln. lei.



Pentru construcția apeductului în s. Constantinești FISM-ul a alocat 650 mii lei, contribuția autorităților locale a fost de 65 mii lei. Din fondul ecologic local (IES) s-au alocat 150 mii lei pentru amenajarea a 10 fântîni de mină.

În comună activează Asociația comunitară locală „Valea Prutului”.

Obiectivele principale spre soluționare sunt:

1. Construcția sistemelor de aprovizionare cu apă a s. Lărguța, Cîrpești (conectarea la acestea, îndeosebi, a instituțiilor publice- gimnaziu, grădinița de copii).
2. Construcția sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate în s. Lărguța, s. Cîrpești, com. Lingura, s. Tartaul, com Ciobalaccia și com Gotești.
3. Extinderea apeductelor în com Lingura, s. Tartaul, com. Ciobalaccia și Gotești (Constantinești).

4. Construcția haznalelor ermetizate la instituțiile publice, unitățile economice, sectorul particular, conectate la sistemele de aprovizionare cu apă, în lipsa sistemelor centralizate de canalizare (în toate localitățile).
5. Construcția și asigurarea funcționalității eficiente a stațiilor de preepurare a apelor uzate la fabricile de vin (Tartaul, Ciobalaccia).
6. Amenajarea și autorizarea de către autoritățile de mediu și sănătate a gunoiștilor, evacuarea selectivă a deșeurilor animaliere, depozitarea și utilizarea lor ca îngrășăminte organice (în toate localitățile).
7. Evacuarea gunoiștilor din preajma r. Larga și afluenții lui (com. Ciobalaccia, Constantinești).
8. Crearea serviciilor de salubritate, stabilirea tarifelor și crearea sistemului de evacuare și evidență a deșeurilor acumulate în localitate (după caz).
9. Curățarea și amenajarea izvoarelor, râulețelor, crearea zonelor de protecție a lor, plantarea arborilor și arbuștilor pe malurile cursurilor de apă și obiectelor acvatice/iazurilor.
10. Gestionarea bazinelor de apă/iazurilor în conformitate cu prevederile legale (deținerea pașaportului și Regulamentului de exploatare, autorizației de folosință specială a apei (după caz), întreținerea instalațiilor hidrotactice și a bazinului în stare satisfăcătoare (în toate localitățile).
11. Crearea fișiiilor forestiere de protecție în zona riverană a r. Larga (în toate localitățile).
12. Limitarea activităților economice în zonele de protecție a râului Larga și bazinelor de apă (în toate localitățile).
13. Lichidarea digurilor și barajelor create pe r. Larga și afluenții lui (după caz).